

Tatjana ROMANČUK, dipl. oec.
Andreja JAKŠIĆ, dipl. oec.

Promjene u fiskalizaciji u prometu gotovinom od 1. srpnja 2017. godine

UDK 336.2

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom donio je određene izmjene i novosti u provedbi postupka fiskalizacije u prometu gotovinom za pojedine obveznike fiskalizacije. Predmet je ovoga članka pregled izmjena te objašnjenje novosti u fiskalizaciji u prometu gotovinom koje se, u skladu s navedenim izmjenama primjenjuju od 1. siječnja 2017. godine. Posebno se objašnjavaju one novosti koje se primjenjuju od 1. srpnja 2017. godine, a odnose se na „male“ obveznike fiskalizacije.

1. UVOD

Obveza fiskalizacije u prometu gotovinom u Republici Hrvatskoj uvedena je 1. siječnja 2013. godine. U četiri godine primjene uočene su određene pojavnosti radi kojih je bilo potrebno izmijeniti i dopuniti postojeći **Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 133/12. i 115/16. – dalje: **Zakon o fiskalizaciji**). Jednako tako, u razdoblju nakon uvođenja fiskalizacije u prometu gotovinom pojedini su posebni propisi izmijenjeni, odnosno, doneseni su novi te je odredbe Zakona o fiskalizaciji bilo potrebno uskladiti s njima.

Izmjene i dopune Zakona o fiskalizaciji provedene su u sklopu porezne reforme, na temelju sveobuhvatne analize i utvrđenog stanja poreznog sustava te su izmjene Zakona o fiskalizaciji stupile na snagu 1. siječnja 2017. godine.

Budući da su neke od izmjena u fiskalizaciji u prometu gotovinom značajne i predstavljaju određene prilagodbe postojećeg rješenja za provedbu postupka fiskalizacije, obveznicima fiskalizacije omogućeno je određeno razdoblje prilagodbe. Stoga neke od odredaba izmjena Zakona o fiskalizaciji nisu stupile na snagu 1. siječnja 2017., već je njihova primjena odgođena do 1. srpnja 2017. godine.

Pravilnikom o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 146/12. – dalje: **Pravilnik o fiskalizaciji**) detaljnije je razrađena provedba Zakona o fiskalizaciji te je zbog promjena u fiskalizaciji u prometu gotovinom bilo nužno izmijeniti i **Pravilnik o fiskalizaciji**. Tako su izmjene i dopune **Pravilnika o fiskalizaciji** objavljene u Nar. nov., br. 46 od 12. svibnja 2017., a stupile su na snagu 20. svibnja 2017. godine. Najvažnije izmjene **Pravilnika o fiskalizaciji** prate izmjene Zakona o fiskalizaciji. Kako je brisan pojam „mali obveznik fiskalizacije“ te su u Zakonu prema tome usklađene odredbe o uvezanoj knjizi računa, u **Pravilniku o fiskalizaciji** odredbe u vezi s uvezanom knjigom računa usklađene su s odredbama Zakona o fiskalizaciji. Jednako tako, bitna se izmjena odnosi i na odredbe o postupku prijave poslovnih prostora, što je u nastavku detaljnije objašnjeno.

2. IZMJENE ZAKONA O FISKALIZACIJI

Kao što je prethodno navedeno, nisu sve izmjene Zakona o fiskalizaciji stupile na snagu u isto vrijeme, stoga donosimo pregled bitnih izmjena, ovisno o

stupanju na snagu, a izmjene koje stupaju na snagu 1. srpnja 2017. godine detaljnije će se objasniti u nastavku članka.

Izmjene koje su stupile na snagu 1. siječnja 2017. godine:

- ❑ fizička osoba obveznik poreza na dobitak visinu blagajničkog maksimuma određuje kao mikro, mali ili srednji subjekt, ovisno o veličini obveznika fiskalizacije u skladu s kriterijima iz **Zakona o poticanju razvoja maloga gospodarstva** (Nar. nov., br. 29/02., 63/07., 53/12., 56/13. i 121/16.). Zakonom o fiskalizaciji za sve je fizičke osobe bio propisan blagajnički maksimum u svoti od 10.000,00 kn, međutim, u praksi je utvrđeno kako navedena svota za fizičke osobe – obveznike poreza na dobitak, zbog opsega poslovanja nije dovoljan te sada blagajnički maksimum za fizičke osobe ovisi o tome je li riječ o fizičkoj osobi obrtniku ili fizičkoj osobi – obrtniku koji je obveznik poreza na dobitak;
- ❑ nadzor nad provedbom Zakona o fiskalizaciji provodi Ministarstvo financija, Porezna uprava i Carinska uprava.

Izmjene koje stupaju na snagu 1. srpnja 2017. godine:

- ❑ briše se pojam „mali obveznik fiskalizacije“
- ❑ smanjuje se broj obveznika na koje se primjenjuje izuzeće od obveze fiskalizacije pri prodaji karata ili žetona u putničkom prometu
- ❑ mijenja se način prijave podataka o poslovnim prostorima
- ❑ obavezna dostava podataka o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja za provedbu postupka fiskalizacije.

2.1. TKO SE SMATRA „MALIM OBVEZNIKOM FISKALIZACIJE“

Prilikom uvođenja fiskalizacije u prometu gotovinom 2013. godine određeni su obveznici fiskalizacije odnosno osobe koje su obvezne provoditi postupak fiskalizacije. Tako se obveznikom fiskalizacije, za sve djelatnosti za koje prema odredbama posebnih pro-

pisa postoji obveza izdavanja računa za isporuku dobara ili obavljene usluge, smatra:

- fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak (Zakon o porezu na dohodak – Nar. nov., br. 177/04. – 136/15., koji se primjenjivao do 31. prosinca 2016.), odnosno osobe koje obavljaju djelatnost obrta i slobodnih zanimanja (samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinar, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i slične djelatnosti; samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti; samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti; samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša te djelatnost poljoprivrede i šumarstva);
- pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobitak prema zakonu kojim se uređuje porez na dobitak, odnosno Zakon o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 115/16. – fizičke osobe obveznici poreza na dobitak i pravne osobe: trgovačka društva, ustanove čiji je osnivač fizička ili pravna osoba te ostale pravne osobe koje je Porezna uprava rješenjem utvrdila kao obveznike poreza na dobitak).

Uvođenjem fiskalizacije u prometu gotovinom 2013. godine uočena je potreba da se za određene obveznike fiskalizacije pojednostavni postupak fiskalizacije te je uveden pojam „mali obveznik fiskalizacije“. Malim obveznikom fiskalizacije smatra se obveznik fiskalizacije – fizička osoba kojoj se dohodak i porez na dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje u paušalnoj svoti.

Mali obveznici fiskalizacije smatraju se obveznicima fiskalizacije, ali postupak fiskalizacije provode na pojednostavljeni način od ostalih obveznika fiskalizacije na način da račune izdaju iz uvezane knjige računa koja se ovjerava u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, prije početka izdavanja računa.

Međutim, u sklopu porezne reforme donesen je novi Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16.) te je od 1. siječnja 2017. podignut prag za porezne obveznike kojima se dohodak od samostalne djelatnosti obrta i poljoprivrede i šumarstva, odnosno porez na dohodak po toj osnovi može utvrđivati u paušalnoj svoti te je proširen krug obveznika koji mogu utvrđivati dohodak i porez na dohodak u paušalnoj svoti, na porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost ugoštiteljstva i/ili trgovine te porezne obveznike koji imaju izdvojenu poslovnu jedinicu ili proizvodni pogon, uz ostale propisane uvjete.

Uzimajući u obzir odredbe Zakona o fiskalizaciji o „malom obvezniku fiskalizacije“, navedenim izmjenama, u Zakonu o porezu na dohodak, proširen je krug obveznika fiskalizacije koji ne bi više morali izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja. Zbog toga je izmjenom Zakona o fiskalizaciji brisan pojam „mali obveznik fiskalizacije“. Navedeno znači da su od 1. srpnja 2017. godine svi obveznici fiskalizacije, pa i oni koji trenutačno provode fiskalizaciju putem uvezane knjige računa, obvezni od 1. srpnja 2017. go-

dine provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa putem elektroničkih naplatnih uređaja.

Navedeno podrazumijeva da je obveznik fiskalizacije obvezan putem uspostavljene internetske veze dostaviti Poreznoj upravi na ovjeru svaki račun koji se naplaćuje sredstvima koja se prema Zakonu o fiskalizaciji smatraju gotovinom¹.

To znači da se od 1. srpnja 2017. godine ne proširuje krug obveznika fiskalizacije jer su porezni obveznici – „paušalisti“ i sada obveznici fiskalizacije te se moraju prilagoditi postupku fiskalizacije izdavanja računa na način da račune izdaju putem elektroničkih naplatnih uređaja.

Dakle, nakon 1. srpnja 2017. godine nema izmjena u određivanju obveznika fiskalizacije te se obveznicima fiskalizacije i dalje smatraju fizičke osobe obveznici poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe koje se smatraju obveznicima poreza na dobitak, za sve djelatnosti za koje su, prema odredbama posebnih propisa, obveznici izdavanja računa za isporuku dobara ili obavljene usluge.

Prema tome, osobe koje sada nisu bile obveznicima fiskalizacije, od 1. srpnja 2017. godine neće to postati, osim ako ne promijene djelatnost koju obavljaju. Dakle, osobe koje nisu obveznici poreza na dohodak odnosno dobitak, osobe koje ostvaruju dohodak od iznajmljivanja – građani koji imaju odobrenje za pružanje usluga u turizmu, građani koji iznajmljuju stambeni prostor te građani koji su obveznici poreza na dohodak od imovine po osnovi otuđenja, „kumice“ – fizičke osobe koje prodaju svoje vlastite poljoprivredne proizvode na tržnicama, nisu obveznici fiskalizacije.

2.1.1. Radnje pri prijelazu „malog“ obveznika fiskalizacije na izdavanje računa putem naplatnog uređaja

Vlasnik frizerskog salona obveznik je plaćanja poreza na dohodak u paušalnoj svoti te je obveznik fiskalizacije koji izdaje račune iz uvezane knjige računa koju je prije svakog početka izdavanja računa ovjeravao u Poreznoj upravi. Kako bi od 1. srpnja 2017. godine postupak fiskalizacije provodio putem naplatnoga elektroničkog uređaja, vlasnik salona treba prvo kupiti naplatni uređaj, u FINA-i treba nabaviti digitalni certifikat za postupak fiskalizacije, a u svom frizerskom salonu treba osigurati internetsku vezu radi razmjene podataka s Poreznom upravom.

Prije početka izdavanja fiskaliziranih računa iz naplatnog uređaja, vlasnik salona treba također promijeniti interni akt, radi evidentiranja datuma promjene načina izdavanja računa, te se može odlučiti zadržati slijednost računa koju je primjenjivao prilikom izdavanja računa iz uvezane knjige računa (nastavlja izdavati račune). Navedeno također treba evidentirati u internom aktu.

¹ U smislu Zakona o fiskalizaciji gotovinom se smatraju novčanice ili kovanice koje se smatraju platežnim sredstvima, kartice, čekovi ili drugi slični načini plaćanja.

Ako vlasnik želi slijednost računa započeti od broja 1, to treba evidentirati u internom aktu, s napomenom kako je u tom slučaju potrebno izmijeniti oznaku postojećega poslovnog prostora.

Nakon toga vlasnik salona treba popuniti podatke o poslovnom prostoru na propisanom obrascu, a ako nije korisnik ePorezne, može ga dostaviti referentu u nadležnu ispostavu Porezne uprave, koji unosi podatke o poslovnom prostoru putem ePorezne u sustav fiskalizacije. Vlasnik salona može se i dalje koristiti postojećom knjigom uvezanih računa, ali samo u slučaju kvara naplatnog uređaja. I na kraju, u salonu na vidljivom mjestu treba istaknuti obavijest / naljepnicu o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun.

2.1.2. Obveznik fiskalizacije – domaća radinost i sporedno zanimanje

Umirovljenica je registrirana kao fizička osoba kojoj se dohodak i porez na dohodak utvrđuje u paušalnoj svoti na temelju obavljanja domaće radinosti (izrada nakita). S obzirom na to da je umirovljenica „paušalist“ i obveznik fiskalizacije, izdavala je račune iz uvezane knjige računa. U skladu s izmjenama Zakona o fiskalizaciji, od 1. srpnja 2017. godine umirovljenica mora izdavati račune putem elektroničkoga naplatnog uređaja te mora obaviti sve predradnje za izdavanje računa i provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa putem naplatnih uređaja kao i vlasnik frizerskog salona iz t. 2.1.1.

2.2. IZMJENA IZUZEĆA OD FISKALIZACIJE PRI PRODAJI KARATA ILI ŽETONA U PUTNIČKOM PROMETU

Izmjenom Zakona o fiskalizaciji preciznije je uređeno izuzeće od obveze fiskalizacije za prodaju karata ili žetona u putničkom prometu. Nakon uvođenja fiskalizacije u promet gotovinom, posebnim je propisom omogućena prodaja karata i u prijevoznim sredstvima te se na taj način otvorio prostor moguće prodaje karata izvan kontrole fiskalizacije. U praksi je uočeno kako pojedini prijevoznici zloupotrebjavaju nepostojanje obveze fiskalizacije izdavanja računa te neistinито prikazuju broj prodanih karata, što omogućuje utaju prihoda i vezano s time manja porezna davanja. Stoga je ukinuto oslobođenje od fiskalizacije za porezne obveznike koji ostvare promet u djelatnosti prodaje karata ili žetona u putničkom prometu, izuzimajući lokalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaju karata ili žetona u zračnom, željezničkom i linijskom obalnom pomorskom prometu. Lokalni linijski prijevoz putnika u javnom prijevozu izuzet je kako se ne bi stvarale gužve na stajalištima i ometao promet, dok je nadzor prodaje karata u zračnom, željezničkom i pomorskom prometu moguće nadzirati putem uspostavljenog sustava prodaje karata i bez obveze fiskalizacije.

✓ Primjer 1.

Autoprijevoznik obavlja uslugu prijevoza putnika na relaciji Zagreb – Split. Prema odredbama Zakona o

fiskalizaciji bio je izuzet od obveze fiskalizacije za prodaju karata, međutim, u slučaju prodaje nekog drugog dobra ili pružanja usluge obavezan je fiskalizirati račune. Primjerice, u slučaju izdavanja dokumenata koji se ne izdaju za prijevoz osobe, odnosno, isključivo su vezani i izdaju se samo za prijevoz stvari, za takve karte i dopunske dokumente postoji obveza provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa. Od 1. srpnja 2017. godine autoprijevoznik je obavezan fiskalizirati i izdane račune za prodaju karata na navedenoj relaciji jer nije riječ o lokalnom linijskom prijevozu putnika.

2.3. PRIJAVA POSLOVNIH PROSTORA

Obveznici fiskalizacije trenutačno dostavljaju podatak o poslovnom prostoru na jednak način kao i podatke o elementima računa – putem poruke XML.

Međutim, od 1. srpnja 2017. godine obveznici fiskalizacije, koji su ujedno i korisnici ePorezne², obavezani su dostaviti podatke o poslovnim prostorima putem istog servisa, dok će obveznici fiskalizacije koji nisu korisnici ePorezne te nemaju certifikat za pristup ePoreznoj, prijaviti podatke o poslovnom prostoru u kojem obavljaju djelatnost putem propisanog obrasca referentima u nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

Pristup aplikaciji za prijavu poslovnih prostora obveznika fiskalizacije bit će omogućen iz sustava ePorezne svim obveznicima fiskalizacije koji posjeduju certifikat za pristup sustavu ePorezna te njihovim opunomoćenicima koji će pristupati sustavu ePorezna u njihovo ime.

2.3.1. Prijava postojećih poslovnih prostora putem ePorezne

Porezna će uprava do 1. srpnja 2017. godine sve aktivne odnosno sve postojeće otvorene poslovne prostore obveznika fiskalizacije „prebaciti“ iz postojeće aplikacije sustava fiskalizacije u aplikaciju koja će biti omogućena kroz sustav ePorezne. U razdoblju od 1. do 31. srpnja 2017. godine obveznici fiskalizacije dužni su postojeće podatke o poslovnim prostorima potvrditi odnosno verificirati putem ePorezne.

Prijava poslovnog prostora podrazumijeva unos podataka o poslovnom prostoru koji obuhvaćaju oznaku poslovnog prostora, status, tip poslovnog prostora, radno vrijeme, djelatnosti koje se obavljaju u poslovnom prostoru, podatke o proizvođaču / održavatelju programskog rješenja koje je implementirano u poslovnom prostoru, podatke o adresi poslovnog prostora te podatak od kada vrijede.

² ePorezna je skup elektroničkih usluga Porezne uprave koja omogućava svim poreznim obveznicima elektroničku predaju digitalno potpisanih obrazaca, dohvat statusa poslanih obrazaca te uvid u porezno-knjigovodstvenu karticu, a sve s ciljem jednostavnijeg i bržeg ispunjavanja obveza prema Poreznoj upravi. Usluga omogućava elektroničku komunikaciju s obveznicima uporabom interneta kao komunikacijske infrastrukture. U sklopu usluge odvija se sigurna razmjena elektroničkih dokumenata između poreznog obveznika i Porezne uprave.

Prilikom prijavljivanja poslovnih prostora u sustavu fiskalizacije obveznik fiskalizacije pristupiti će ekranu za verifikaciju podataka poslovnog prostora, provjeriti postojeće podatke, po potrebi ih izmijeniti te popuniti podatke o djelatnosti koje obavlja u poslovnom prostoru, statusu poslovnog prostora i podatke o proizvođaču / održavatelju programskog rješenja koje je implementirano u poslovnom prostoru, a zatim ih potvrditi.

✓ **Primjer 2.**

Vlasnik ugostiteljskog objekta je korisnik ePorezne te obveznik fiskalizacije izdavanja računa koji u sustavu fiskalizacije ima prijavljen jedan poslovni prostor. Trenutačno je radno vrijeme od 7 do 22 sata, međutim, vlasnik je odlučio od 1. srpnja 2017. godine promijeniti radno vrijeme od 6 do 24 sata. Vlasnik će 30. lipnja 2017. godine putem ePorezne pristupiti ekranu za verifikaciju podataka poslovnog prostora, odabrati poslovni prostor, promijeniti podatak o radnom vremenu, popuniti podatke o djelatnosti koju obavlja u poslovnom prostoru, statusu poslovnog prostora i podatke o proizvođaču / održavatelju programskog rješenja kojim se koristi za postupak fiskalizacije izdavanja računa te potvrditi unesene podatke.

2.3.2. Prijava novih poslovnih prostora putem ePorezne

Obveznik fiskalizacije prilikom prijave novoga poslovnog prostora dodjeljuje oznaku poslovnog prostora koja mora biti jedinstvena za svaki poslovni prostor obveznika fiskalizacije. Za jednom spremljene poslovne prostore obveznik fiskalizacije neće biti u mogućnosti izmjenjivati oznaku poslovnog prostora niti će moći imati dva prostora s istom oznakom (bez obzira na njihov status).

Unos podataka o radnom vremenu i iznimkama od redovitoga radnog vremena mora se unijeti u strukturiranom obliku, i to barem za jedan dan, dok je unos iznimke radnog vremena opcionalan, a neradni dani se ne prijavljuju. Obvezniku fiskalizacije bit će omogućeno i unijeti napomenu kod redovita radnog vremena. Kod unosa iznimke radnog vremena moguće je odabrati datum za koji se želi unijeti iznimka, ali ako se ne odabere točno određeni datum, podrazumijeva se da je predefinirano redovito radno vrijeme.

Za unos podataka o djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru, obveznik fiskalizacije treba upisati ispravnu šifru djelatnosti.

Unos podataka o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja koje je implementirano u poslovnom prostoru temelji se na unosu osobnoga identifikacijskog broja (dalje: OIB).

Međutim, ako je proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja strana osoba, upisuju se podatci te osobe koji obavezno moraju sadržavati ime i prezime / naziv, adresu, državu i identifikacijski broj strane osobe iz države u kojoj ona ima sjedište.

Obveznik fiskalizacije treba navesti i razdoblje u kojem je imao pojedinog proizvođača / održavatelja programskog rješenja. Proizvođač i održavatelj mogu biti

ŠTO TREBA ZNATI!

Od 1. srpnja 2017. godine svi obveznici fiskalizacije izdavanja računa obvezni su izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja.

Za potrebe provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa putem naplatnih uređaja potrebno je nabaviti naplatni uređaj, u FINA-i preuzeti digitalni certifikat za fiskalizaciju, osigurati internetsku vezu, izmijeniti interni akt, putem ePorezne ili propisanog obrasca dostaviti podatke o poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost, u poslovnom prostoru istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa i obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun.

Obveznici fiskalizacije koji do 1. srpnja 2017. godine izdaju račune iz uvezane knjige računa mogu nakon navedenog datuma nastaviti slijednost računa na naplatnom uređaju.

Uvezana knjiga računa koristi se samo u slučaju kvara naplatnog uređaja ili ako obveznik fiskalizacije ima poslovni prostor na području gdje nije moguće ostvariti vezu za razmjenu podataka s Poreznom upravom (isto se dokazuje potvrdom Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije).

Razmjena podataka elemenata računa ostala je nepromijenjena odnosno i dalje se obavlja putem poruke XML.

Obvezna je dostava podataka o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja za provedbu postupka fiskalizacije.

ista osoba. Obveznik fiskalizacije mora unijeti podatke barem jednog – bilo proizvođača, bilo održavatelja programskog rješenja, odnosno, u svakom trenutku mora imati podatak barem jednoga aktivnog bilo proizvođača bilo održavatelja programskog rješenja, a najviše ih smije imati deset aktivnih proizvođača i održavatelja zajedno.

Za unos podataka o adresi poslovnog prostora, obvezniku fiskalizacije ponudit će se postojeće adrese iz službenog registra.

Ako obveznik fiskalizacije ne može pronaći svoju adresu među ponudenima, nakon što unese dio adrese iz ponudena adresnog registra (županija, grad / općina), omogućit će mu se odabir adrese na karti te će obveznik lokaciju poslovnog prostora približno označiti na interaktivnoj karti Republike Hrvatske.

U slučaju da za tu lokaciju na karti ne postoji službena ulica ponuditi će mu se odabir najbližih ulica iz kojih će morati obavezno odabrati ulicu i kućni broj u kojoj je poslovni prostor ili njemu najbližu, a aplikacija će temeljem odabira pohraniti podatke o adresi i spremi odabranu adresu kao približnu.

Obveznici fiskalizacije koji nemaju fiksnu adresu poslovnog prostora (primjerice internet ili pokretna trgovina) navest će adresu sjedišta koje su prijavili prilikom registracije poslovanja.

Kada se promijeni službena adresa, obveznik je dužan sam ažurirati podatke o adresi poslovnog prostora u dijelu u kojem se ona promijenila (primjerice kod službene promjene naziva ulice). Obveznik je dužan ažurirati podatke poslovnog prostora i kada je poslovni prostor preselio na drugu lokaciju.

Prilikom zatvaranja poslovnog prostora obveznik fiskalizacije imaće mogućnost odabira između trajnog i privremenog zatvaranja poslovnog prostora. U slučaju trajnog zatvaranja poslovnog prostora, nakon spremanja izmjena više neće biti moguće ponovno otvoriti (uporabom iste oznake prostora) niti uređivati podatke.

U slučaju privremenog zatvaranja poslovnog prostora, on će se naknadno ponovno moći otvoriti te će se moći uređivati podatci o istome nakon ponovnog otvaranja poslovnog prostora. Jednako tako, u slučaju privremenog zatvaranja, obveznik fiskalizacije trebat će napisati razlog privremenog zatvaranja poslovnog prostora. Obveznik će i kod prijave otvaranja poslovnog prostora, prijave privremenog ili trajnog zatvaranja poslovnog prostora morati navesti datum od kojeg vrijedi ta promjena statusa poslovnog prostora.

Odabirom postojećega poslovnog prostora, obvezniku fiskalizacije omogućit će se uređivanje prije pohranjenih podataka o tom prostoru te spremanje izmjena.

✓ **Primjer 3.**

Porezni obveznik počinje obavljati djelatnost trgovine od 1. srpnja 2017. godine. Obveznik je odlučio kako će djelatnost obavljati kao pokretnu trgovinu, znači na različitim mjestima i u različito vrijeme. Kako je obveznik fiskalizacije, prije početka obavljanja djelatnosti poduzet će sve radnje potrebne za provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa – nabaviti naplatni uređaj i digitalni certifikat za fiskalizaciju u FINA-i, osigurati internetsku vezu za razmjenu podataka s Poreznom upravom, donijeti interni akt te putem ePorezne prijaviti podatke o poslovnom prostoru. **Budući da je u pitanju pokretna trgovina, obveznik fiskalizacije će prilikom popunjavanja podataka o poslovnom prostoru kao podatak o adresi poslovnog prostora prijaviti adresu sjedišta, a radno vrijeme navest će za sve dane u tjednu ili barem za jedan radni dan „standardno“ redovito radno vrijeme (može biti jednokratno ili dvokratno), a u rubrici Iznimke radnog vremena navesti će iznimke od radnog vremena.**

2.3.3. Uvid u prijavljene poslovne prostore obveznika fiskalizacije

Obveznici fiskalizacije imaju mogućnost uvida u prijavljene poslovne prostore po pojedinom obvezniku fiskalizacije. Moći će vidjeti popis prijavljenih poslovnih prostora, popis pogrešaka računa koje su vezane za oznake poslovnih prostora za tekući i prethodni mjesec.

2.3.4. Prijava poslovnih prostora za obveznike koji nisu obveznici ePorezne

Obveznici fiskalizacije koji nemaju pristup sustavu ePorezna obavljaju prijavu poslovnih prostora putem propisanog obrasca za prijavu podataka u sustavu fiskalizacije iz čl. 19. Zakona o fiskalizaciji koji se dostavlja u nadležnu ispostavu Porezne uprave. Referent unosi podatke o poslovnom prostoru obveznika fiskalizacije na temelju popunjenog obrasca.

Nadalje, sve izmjene i promjene vezane za poslovni prostor obveznik fiskalizacije dostavlja u nadležnu ispostavu Porezne uprave te će ih nadležni referent promijeniti na temelju zahtjeva obveznika fiskalizacije.

✓ **Slika 1. Obrazac prijave podataka u sustavu fiskalizacije**

OBRAZAC PRIJAVE PODATAKA U SUSTAVU FISKALIZACIJE	
Podatci o obvezniku fiskalizacije:	
OIB	12345678901
Ime i prezime/Naziv	Ugostiteljstvo AT d.o.o.
Adresa	Zagreb, Vesela ulica 23
Oznaka poslovnog prostora	POSL1
Adresa poslovnog prostora	Zagreb, Vesela ulica 23
Tip poslovnog prostora	Fiksni poslovni prostor
Vrsta djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru	I – 5610 – Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane
Radno vrijeme i radni dani	Ponedjeljak: 6-22 Utorak: 6-22 Srijeda: 6-22 Četvrtak: 6-22 Petak: 6-24 Subota: 6-24 Nedjelja: 6-22 Državni praznici i blagdani: 6-24
Datum otvaranja poslovnog prostora	1.1.2017.
Datum zatvaranja poslovnog prostora	
Status poslovnog prostora	Otvoren
Podaci o proizvođaču programskog rješenja:	
OIB	98765432101
Ime i prezime/Naziv	Softver d.o.o.
Adresa	Zagreb, Šarena ulica 15
Podaci o održavatelju programskog rješenja:	
OIB	11111111111
Ime i prezime/Naziv	Hardver d.o.o.
Adresa	Rijeka, Riva 23
NAPOMENA*:	
* Ako je proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja strana fizička ili pravna osoba koja u Republici Hrvatskoj nema dodijeljen OIB, upisuju se podaci te osobe koji obavezno moraju sadržavati ime i prezime/naziv, adresu, oznaku države i identifikacijski broj strane fizičke ili pravne osobe iz države u kojoj ista ima poslovni nastan	

3. ZAKLJUČAK

Zakonom o fiskalizaciji uređen je postupak fiskalizacije kao skup mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa u prometu gotovinom na području Republike Hrvatske. Međutim, siva ekonomija i dalje predstavlja velik problem u cijeloj Europi, stoga se

zadnjim izmjenama Zakona o fiskalizaciji unaprjeđuje sustav fiskalizacije i poboljšava kako za obveznike fiskalizacije tako i za institucije koje provode nadzor. Omogućavanjem obveznicima fiskalizacije da dostave podatke o poslovnom prostoru putem ePorezne, poboljšava se baza podataka o obveznicima fiskalizacije. U skladu s promjenama u Zakonu o porezu na dohodak kojima se velikom broju poreznih obveznika

omogućava da dohodak i porez na dohodak utvrđuju u paušalnoj svoti, a čemu bi posljedica bila velik broj obveznika fiskalizacije koji bi provodili postupak fiskalizacije izdavanja računa kao mali obveznici fiskalizacije, navedeni je pojam brisan. Dakle, svi obveznici fiskalizacije, kako bi se osigurao nadzor prometa gotovine, obvezni su od 1. srpnja 2017. godine izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja.

